

نام و نام خانوادگی:

تعداد سوال: ۲۰

افشار

مرکز مشاوره تحصیلی دکتر
علیرضا افشار

نام آزمون: کتاب فارسی ۲ (چاپ ۹۸)

زمان برگزاری: ۲۰ دقیقه

۱ آرایه‌های بیت زیر، کدام‌اند؟

«سایه بالای آن سرو از سر من کم مباد

۱ استعاره، مجاز، متناقض نما، جناس تام

۳ کنایه، استعاره، جناس تام، تشبیه

زان که بر من رحمتی از عالم بالاست این»

۲ حسن تعلیل، کنایه، مراعات نظیر، تضاد

۴ تشبیه، جناس ناقص، مجاز، حسن تعلیل

۲ در کدام بیت هر سه آرایه «استعاره، تشبیه و تناسب» موجود است؟

۱ چو شانه تا که بیایی به زلف خوبان جای

۲ در ره تو جان و دل کردم فدا

۳ شکنج زلف پریشان به دست باد مده

۴ سپهر دیده ام از دود آه ابری گشت

گره گشا و هوادار هر پریشان باش

مر مرا هم دل تو و مرهم تو باش

مگو که خاطر عشاق گو پریشان باش

ز من گریز و مصون از نزول باران باش

۳ در کدام عبارت غلط املایی یافت می‌شود؟

۱ آن غفاری که بر اولیای خود رایت نصرت آشکار کرد و آن قهاری که بر اعدای خود آیت نعمت پیدا کرد.

۲ وحی فرستاد بدان سر سرور و مقدم موجودات و سلاله طهارت و کان فتوت، سردفتر برگزیدگان.

۳ باز جماعتی که بوی اخلاص به مشام ایشان رسیده بود، نفس را قهر کردند تا به هوای ابد برسد و فردوس اعلی مأوی ایشان گردد.

۴ از کاس مودت شراب الفت چشیده و قلم روح این رقم بر لوح روزگار ایشان زده، آن را که خواهم بردارم و آن را که خواهم فروگذارم.

۴ در همه ابیات به جز بیت گزینه غلط املایی وجود دارد.

۱ معاشران همه بهر خدا ثواب کنید

۲ برخاست ز آب دیده ما هر طرف حباب

۳ از بهر مدح من به ثنایت در این محیط

۴ مده در عالم پر شور دامن رضا از کف

حدیث نقض مرا زینت کتاب کنید

زد خیمه در نواحی مالشکر فراق

هر جا سفینه‌ای است، کنون غرق گوهر است

که ساحل می‌کند تسلیم این دریای حایل را

۵ در بیت زیر نوع وابسته کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

«اگر لطفش قرین حال گردد

همه ادبارها اقبال گردد»

۱ همه

۲ ها در «ادبارها»

۳ «ش» در لطفش

۴ حال

۶ ترتیب درست ابیات زیر از نظر داشتن آرایه‌های «واج‌آرایی - ایهام - مجاز» در کدام گزینه آمده است؟

الف) نادره کبکی به جمال تمام

ب) عاقبت از خامی خود سوخته

ج) بر قدم او قدمی می‌کشید

شاهد آن روزه فیروزه‌فام

رهروی کبک نیاموخته

وز قلم او رقمی می‌کشید

۱ الف - ب - ج

۲ ب - ج - الف

۳ ج - ب - الف

۴ ب - الف - ج

۷ مفهوم «ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست» با کدام بیت متناسب نیست؟

۱ طایر گلشن قدسم چه دهم شرح فراق

۲ تو را ز کنگره عرش می‌زنند صغیر

۳ که ای بلند نظر شاهباز سدره نشین

۴ بزمگاهی دل‌نشین چون قصر فردوس برین

که در این دامگه حادثه چون افتادم

ندانمت که در این دامگه چه افتادست

نشیم تو نه این کنج محنت آباد است

گلشنی پیرامنش چون روضه دارالسلام

۸ در عبارت زیر، چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«این مکتب، پایان قرن نوزدهم از مکتب واحدی پیروی نمی‌کرد، بلکه تحت تأثیر جریان‌های مختلف ادبی اروپا قرار داشت. در ادب این کشور از طرفی رمزگرایان فرانسوی و از طرف دیگر رمان‌نویسان روسی مؤثر بوده‌اند.»

۴ هشت

۳ هفت

۲ پنج

۱ شش

۹ در کدام بیت «تناقض» وجود ندارد؟

۱ همه سباب پریشانی ما جمع آمد

۲ جمعیت خاطر ندهد دست، کسی را

۳ گویایی سکوت و بی‌تابی درنگ

۴ گروهی سر به سر گویای خاموش

تا ز مجموعه آن زلف پریشان شده‌ایم

کاشفتگی ز زلف پریشان تو دارد

غمگین بی‌قراریم و بی‌قرار هیچ

ولی چون بحر در بر کرده در جوش

۱۰ در گروه کلمات زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«شبیهِ و مشتبهِ - اعزاز و عزیز شمردن - مواضع و مکان‌ها - مرصادالعباد و نجم‌الدین دایه - توانگری و غنا - خصیصه و اختصاص - الطاف الوهیت - عزل و ابد - عزّت و ذلجالی حق - میکائیل و عزرائیل»

۴ چهار

۳ سه

۲ دو

۱ یک

۱۱ آرایه‌های بیت «تا مهر ماه‌چهره تو در دلم نشست / از مهر و ماه، مهر به کلی بریده‌ام» تماماً در کدام گزینه وجود دارد؟

۱ ایهام - کنایه - حس‌آمیزی - واج‌آرایی

۳ جناس همسان - ایهام تناسب - تشبیه - کنایه

۲ مجاز - جناس ناهمسان - تشبیه - کنایه

۴ ایهام - کنایه - واج‌آرایی - تناقض

۱۲ مفهوم نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

۱ آن روز گل بودم، می‌گریختم، امروز همه دل شدم، در آویزم. (گریزانی جسم از عشق و شیفتگی دل به عشق)

۲ در هر ذره از آن گل، دلی تعبیه می‌کرد و آن را به نظر عنایت پرورش می‌داد و حکمت با ملائکه می‌گفت: شما در گل منگرید در دل نگرید. (ارزش جسم بر دل و باطن)

۳ جملگی ملائکه را در آن حالت انگشت تعجب در دندان تحیر بماند که این چه سر است. (بی‌خبری ملائکه از شأن بالای انسان)

۴ این را به خودی خود می‌سازم بی‌واسطه، که درو گنج معرفت تعبیه خواهم کرد. (بی‌واسطه بودن آفرینش انسان و پذیرفتن بار امانت الهی)

۱۳ مفهوم نوشته شده در مقابل کدام عبارت درست است؟

۱ خاک در کمال مذلت و خواری، با حضرت عزّت و کبریایی، چندین ناز می‌کند و با این همه حضرت غنا، دیگری را به جای او نخواهد. (بی‌اعتنایی خاک، به حق تعالی)

۲ چون نوبت به دل رسید، گل دل را از بهشت بیاوردند و به آب حیات ابدی بسرشتند و به آفتاب نظر پروردند. (بی‌ارزشی گل دل)

۳ گوهر محبت را بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ‌کس استحقاق خزانگی و خزانهداری آن گوهر نیافته الا دل آدم. (شایستگی دل بر پذیرفتن عشق)

۴ روزگی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک دستکاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون ببینید. (انسان نشان‌دهنده تنها یک نقش از قدرت خداست)

۱۴ در همه گزینه‌ها واژه «هم‌آوا» یافت می‌شود به استثنای گزینه

۱ دل چنین سخت نباشد که یکی بر سر راه

۲ ستم از غمزه میاموز که در مذهب عشق

۳ آبی که خضر حیات ازو یافت

۴ نغز گفت آن بت ترسا بچه باده‌پرست

تشنه می‌میرد و شخص آب زلالی دارد

هر عمل اجری و هر کرده جزایی دارد

در میکده جو که جام دارد

شادی روح کسی خور که صفایی دارد

۱۵ در متن زیر چند ترکیب وصفی و اضافی وجود دارد؟

«در کویر، بیرون از دیوار خانه، پشت حصار ده، دیگر هیچ نیست، صحرای بی‌کرانه عدم است راه تنها به آسمان باز است آسمان، کشور سبز آرزوها، چشمه مواج و زلال نوازش‌ها و امیدها،

۴ چهار، شش

۳ پنج، هفت

۲ چهار، هفت

۱ پنج، شش

۱۶ معنی «ملول، مطاوعه، گرازان، استخلاص، گشن» به ترتیب چیست؟

۱ آزرده‌گی - اطاعت‌کننده - شادمان و خندان - رها شدن - بلند

۳ به ستوه آمده - اطاعت - جلوه‌کنان و نازان - رهایی خواستن - انبوه

۲ ماندگی - مایل و مشتاق - داد و فریاد زنان - رهایی - بی‌برگ

۴ ناتوانی - فرمانبرداری - ترسان و لرزان - خلاص شدن - بلند

۱۷ در متن زیر چند «وابسته پسین» وجود دارد؟

«تا آن روزها که در کلاس هشتم بودم، خیال می‌کردم عینک یک چیز فرنگی‌مآبی است که مردان متمدّن برای قشنگی به چشم می‌گذارند.»

- ۱ دو ۲ سه ۳ چهار ۴ پنج

۱۸ بیت زیر، با همه ایات قرابت معنایی دارد به جز

«چه در کار و چه در کار آزمودن نباید جز به خود محتاج بودن»

- ۱ گنج زری بود در آن خاکدان
۲ غیر، که غافل ز دل زار توست
۳ خواهش مرهم ز دل خویش کن
۴ چشم فرو بسته اگر واکنی
- چون پری از دیده مردم نهان
بی خبر از مصلحت کار توست
هر چه طلب می کنی از خویش کن
در تو بود هر چه تمنا کنی

۱۹ در ایات زیر، مجموعاً چند وابسته پیشین وجود دارد؟

«این همان بلبل گویاست که صیاد قضا
«گر بخواهی که بری بهره ز فرهنگ وجود
«از پس شکر و تحیت، به جنابش گفتم
نایش از نغمه فرو بست و پرش از پرواز»
از همه عالم فارغ شو و زی او پرداز»
کای خداوند از تو یکی پرسم راز»

- ۱ دو ۲ سه ۳ چهار ۴ پنج

۲۰ تعداد ترکیب‌های وصفی در مقابل همه ایات درست بیان شده است، به جز

- ۱ برگ درختان سبز پیش خداوند هوش
۲ ای همه شکل تو مطبوع و همه جای تو خوش
۳ با چون تو حریفی به چنین جای در این وقت
۴ اگر آن طایر قدسی ز درم باز آید
- هر ورقی دفتری است معرفت کردگار (دو)
دلم از عشوه شیرین شکرخای تو خوش (چهار)
گر باده خورم خمر بهشتی نه حرام است (دو)
عمر بگذشته به پیرانه سرم باز آید (سه)

پاسخنامه تشریحی

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱ (سایه بر سر داشتن) کنایه است از مورد حمایت قرار گرفتن. / (سرو) استعاره است از معشوق / واژه‌های بالا (= قامت و برزو بالا) و بالا (متضاد پایین) جناس همسان دارند. / و این که سایه قامت معشوق را همانند رحمتی از عالم علوی دانسته تشبیه را نشان داده است.

سخت

۲) ۱ ۲ ۳ ۴ آرایه‌های بیت:

تشبیه: سپهر دیده (تشبیه دیده به سپهر)، دود آه (تشبیه آه به دود) / مراعات نظیر یا تناسب: ابری و باران، سپهر و ابر / استعاره: باران (استعاره از اشک).

سخت

۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در عبارت گزینه «۴» یک غلط املائی وجود دارد. املائی درست آن عبارت است از: فروگذارم

سخت

۴) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: املائی صحیح «نغز» به معنای «دل‌نشین» است.

گزینه «۲»: املائی صحیح «بحر» است.

گزینه «۳»: املائی صحیح «هایل» است.

سخت

۵) ۱ ۲ ۳ ۴ «همه» در گروه اسمی «همه ادب‌ارها» وابسته پیشین از نوع صفت مبهم است. اما در سایر گزینه‌ها همه وابسته‌ها، پیشین هستند و پس از هسته آمده‌اند.

گزینه «۲» ادب‌ار ها

هسته وابسته پیشین

گزینه «۳» لطفش ← لطف او

هسته وابسته پیشین

گزینه «۴» قرین حال

هسته وابسته پیشین

سخت

۶) ۱ ۲ ۳ ۴ ترتیب درست آرایه‌های تضاد، ایهام و مجاز در گزینه ۴ یافت می‌شود.

واج آرایی: تکرار صامت /خ/

ایهام ← الف ← شاهد ← ۱ - مشاهده کننده ← ۲ - زیبا روی

مجاز ← ج ← قلم ← تصویر، نوشته

سخت

۷) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم گزینه ۴: توصیف تفرجگاهی زیبا و دلنشین است که شاعر آن را با بهشت مقایسه می‌کند. اما مفهوم بیت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲، ۳ بازگشت انسان به سوی خداست.

سخت

۸) ۱ ۲ ۳ ۴ ترکیب‌های اضافی: ۱- پایان قرن - ۲- تحت تأثیر - ۳- تأثیر جریان - ۴- جریان‌های اروپا - ۵- ادب کشور

سخت

۹) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): پریشانی جمع آمد

گزینه (۳): گویای سکوت

گزینه (۴): گویای خاموش

سخت

۱۰) ۱ ۲ ۳ ۴ شکل درست واژه‌های املائی: ازل و ابد / ذوالجلالی

سخت

۱۱) ۱ ۲ ۳ ۴ جناس همسان: مهر اول محبت، دوم خورشید

ایهام تناسب: مهر اول ۱- محبت (که قابل قبول است) ۲- ماه مهر که قابل قبول نیست ولی با ماه تناسب دارد.

تشبیه: ماه‌چهره، چهره معشوق به ماه تشبیه شده است.

کنایه: در دل نشستن

سخت

۱۲) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم گزینه ۲: «ارزش انسان به باطن و ضمیر و دل اوست نه به ظاهر و جسم». نجم‌الدین رازی از زبان باری تعالی می‌گوید باید به باطن و دل انسان توجه کرد نه به ظاهر و جسم او.

سخت

۱۳) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم درست سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱) عنایت و توجه خاص باری تعالی به آدم

گزینه (۲) جایگاه دل عالم بالاست، دل جلوه‌گاه شناخت و معرفت الهی است.

گزینه (۴) پروردگار آدم را مثل آینه‌ای ساخت که نقش‌های فراوان از قدرت او را نشان می‌دهد نه یک نقش را.

سخت

۱۴) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «زلال» هم آوا ندارد. ضلال (گمراهی) و ظلال (سایه‌بان) اعراب متفاوتی دارند.

گزینه (۲) عمل (کار) - آمل: آرزو

گزینۀ ۳) حیات (زندگی) - حیاط: محوطه

گزینۀ ۴) نفر: خوب و دلکش - نقض: شکستن

سخت

۱۵) ترکیب‌های وصفی: ۱- صحرای بی‌کرانه ۲- کشور سبز ۳- چشمۀ موج ۴- چشمۀ زلال

ترکیب‌های اضافی: ۱- دیوار خانه ۲- پشت حصار ۳- حصار ده ۴- صحرای عدم ۵- کشور آرزوها ۶- چشمۀ نوازش‌ها ۷- چشمۀ امیدها

سخت

۱۶) ۱ ۲ ۳ ۴

سخت

۱۷) وابسته‌های پسین: ۱- ها: در روزها ۲- هشتم ۳- فرنگی مآبی ۴- ان: در مردان ۵- متمدّن

سخت

۱۸) مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ «خودکفایی و وابسته نبودن به دیگران» است. مفهوم گزینۀ ۱) «پنهان بودن گنج زر» است.

سخت

۱۹) سه وابستۀ پیشین در این دو بیت دیده می‌شود که عبارت‌اند از ← همان - همه - یکی

باید بدانیم که «این» در ابتدای مصراع، ضمیر اشاره است و به اسمی که بعد از «همان» آمده است، اشاره نمی‌کند.

سخت

۲۰) در این گزینه ترکیب وصفی وجود دارد (چنین جای - این وقت - خمر بهشتی)، اما در مقابل آن دو ترکیب نوشته شده است.

ترکیب‌های وصفی موجود در گزینه‌های دیگر:

گزینۀ ۱): درختان سبز - هر ورق (دو)

گزینۀ ۲): همه شکل - همه جای - عشوۀ شیرین - عشوۀ شکرخای (چهار)

گزینۀ ۴): آن طایر - طایر قدسی - عمر بگذشته (سه)

سخت

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴

